N°. 2. A°. 1834.

DINGSDAG, DEN 7den JANUARIJ.

NIEUWE SURINAAMSCHE COURANT EN LETTERKUNDIG DAGBLAD.

BURGELIJKE STAND.

Gouvernements Secretarij.

DEN 2den JANUARIJ 1834.

Heden zijn ten Gouvernements-huize in *ONDERTROUW* opgenomen:

ISAAC BROMET, *jongman* oud 35 jaren, geboren te *Amsterdam* en REBECCA DAVID SANCHES, *jonge dochter* oud 21 jaren, geboren alhier en beide woonachtig in deze Kolonie.

In kennisse van mij,
Eerste Commies ter Secretarij voornoemd,
G. S. DE VEER.

Gouvernements Secretarij.

POSTKANTOOR.

Tot narigt van het Publiek dient, dat de Brievenzak bestemd voor *Curaçao*, per Kapt. DE HAZETH voerende de Schoener *Gouverneur Generaal Cantz'laar*, op Woensdag den 8sten dezer, des voormiddags ten *twaalf* uren, zal worden gesloten.

Paramaribo den 4 Januarij 1834.

De Tweede Commies ter Gouvernements Secretarij, belast met de waarneming der Posterij,
A. P. TIRION.

Militair Bureau.

Den 4 Januarij 1834.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, is tot *CHIRURGIJN* van de *Tweede klasse* bij de Guides aangesteld, de Chirurgijn 3de klasse, BERNARD MAYER.

De Chef van den Staf,
R. H. ESSER.

NIEUWSTIJDINGEN.

PARAMARIBO, 6 Januarij. Gedurende het afgeloopene jaar 1833, zijn alhier aan Vrije personen ingeschreven, als: Geboren van het Mannelijk geslacht 114 en van het Vrouwelijk 100, alzoo te zamen 214 personen, waarbij 10 levenloozen van beide geslachten.

Gedurende dat zelfde jaar zijn overleden, van het Mannelijk geslacht 161 en van het Vrouwelijk 121, en alzoo een getal ven 282 personen; zijnde aldus 47 van het Mannelijk en 21 van het Vrouwelijk geslacht meerder overleden dan geboren.

In genoemd tijdvak hebben er 15 huwelijks-vereenigingen plaats gehad.

EXTRACTEN uit onderscheidene Hollandsche Dagbladen, tot en met den 13den November jl.

Volgens duitsche tijdingen, welke niet zonder allen grond van waarschijnlijkheid zijn, zouden de Noordsche mogendheden zich tegen eene gewapende tusschenkomst van Frankrijk in de Spaansche zaken niet verzetten, wanneer de koningin-regentes de staatkunde van den overleden koning bleef volgen. Wij voor ons, hebben meer en meer beginnen te twijfelen van eenen zoodanigen tegenstand tegen eene gewapende interventie van Frankrijk in Spanje; doch wij kennen aan die mogendheden evenwel nog zooveel doorzigt toe, dat wij de bovenstaande voorwaarde als eene *conditio sine qua non* beschouwen. Het is echter genoeg te voorzien, dat, ingeval de fransche invloed de zaak der jonge koningin in Spanje deed zegevieren, en haar bewind eenmaal op vaste grondslagen zoude gevestigd zijn, het regentschap dan ook ligtelijk de voorwaarde zoude kunnen in den wind slaan, zonder van den toorn dier mogendheden iets te vreezen te hebben. Ook is deze voorwaarde, zoo die werkelijk gesteld is, zeker niet gemaakt in het vertrouwen, dat zij door het bedoeld regentschap of door Frankrijk zal worden nagekomen. Maar misschien verbergt deze voorwaarde andere oogmerken.

Wanneer in de Spaansche aangelegenheden eene fransche gewapende tusschenkomst noodig wordt, dan zou er welligt aan de staatkunde der Noordsche vorsten niets aangenamer zijn, dan te zien dat Frankrijk daartoe besloot, daar het meer dan waarschijnlijk is, dat hetzelve in dat geval deszelfs *Va tout* speelde. Bij den aanvang dezer nieuwe verwikkeling, scheen het of Frankrijk dadelijk het initiatief zoude aannemen, edoch hiermede is het met de staatkunde van het *juiste midden* even zoo gegaan, als in vele andere zaken: met drift en onbedachtzaamheid den eersten stap gedaan, doch bevreesd en weifelachtig om den tweeden te doen. Het manifest der koningin regentes, blijkbaar met voordacht gesteld, om de staatkunde van het Noord-Oostelijk gedeelte van Europa gerust te stellen, heeft vooreerst meer uitgewerkt, dan die mogendheden zelfs zouden hebben durven wenschen; want treedt Frankrijk nu tusschen beide, namelijk, wanneer het regentschap door den nood gedwongen wordt de hulp van Frankrijk in te roepen, dan zoude die interventie veel overeenkomst hebben met die van 1823. Zij zoude dezelfde staatkunde als toen, slechts eenigzins gewijzigd, helpen bevorderen, behalve dat zij nu tegen zich zoude vinden, hetgeen haar in 1823 deed zegevieren, namelijk den grooten invloed der geestelijkheid. Eene zoodanige interventie koude nimmer populair in Frankrijk worden, en welligt vond daar de factische roem der laatste dagen een onaanzienlijk graf. Ofschoon het moeijelijk is, om zich een regt denkbeeld te maken van de ware bedoelingen der Noordsche vorsten, zijn echter aan den eenen kant, hunne gezindheden om groote botsingen voor te komen, blijkbaar geworden. Die gezindheden hebben grooter proeven moeten doorstaan, dan thans met de Spaansche zaken en eene dreigende tusschenkomst van Frankrijk. Ook deze zullen geene botsing te weeg brengen. Meer en meer wordt men echter geleid om te gelooven, dat men de omwentelingen door de omwentelingen wil ten onder brengen, en zoo geheel onwaarschijnlijk is het niet, dat Spanje daartoe weldra eene gelegenheid aanbiedt. De republikeinsche partij, vuurt het fransche volk aan om te intervenieren, en eenmaal weten wij nu *de science certaine*, dat deze partij niets verlangt, wat het koningschap van Julij in aanzien zoude kunnen verheffen. Dit alles levert ons meer zekerheid op, dat eene eventuele tusschenkomst van Frankrijk geene botsing bij de Noordsche mogendheden zal te weeg brengen, dan alle mogelijke waarborgen, die men zoude kunnen voorgeven.

Een dagblad van Munchen deelt het volgende stuk mede, behelzende de vragen door den infant don *Carlos* aan de beroemdste universiteiten van Spanje, Portugal en Italie voorgesteld, opzigtens de troonsopvolging in Spanje mitsgaders de daarop gegevene antwoorden:

Kan de Koning van Spanje in de uitoefening zijner souvereiniteit de grondwet over de troonsopvolging intrekken? — Dat kan hij niet. — *Wat moet bij zulk eene opheffing in acht genomen en nageleefd worden?* — De wil van den stichter der monarchij. — *Is het noodzakelijk tot zulk eene opheffing het volk te raadplegen?* — Neen, alleen de grondeigenaars, als de vertegenwoordigers van de eerste bewoners, die den woesten grond vruchtbaar gemaakt, en denzelven ten voordeele van hunne nakomelingen bebouwd hebben, en die alleen, benevens den souverein, het

regt van vertegenwoordiging bezitten. *Hoe wordt deze vertegenwoordiging werkzaam?*—Door wettige vereeniging dat is, door de oproeping als landdag of cortes, welke door den eersten grondeigenaar, den souverein namelijk, gedaan wordt. *Welke zijn de bestanddeelen der cortes van Spanje?* De geestelijkheid en de adel, als de eerste takken, welke ten tijde van het rijk der Gothen de cortes uitmaakten, alsmede de vertegenwoordigers van eenige steden, ten gevolge van bewilligingen of privilegien der Koningen, gelijk ze sedert de herstelling der kroon van Kastilie in de twaalfde eeuw toegestaan werden. — *Waaruit is deze Spaansche vertegenwoordiging zamengesteld?* — Uit prelaten, en opzieners der kerken en kathedralen, die de gezamenlijke geestelijkheid vertegenwoordigen; uit de grandes en *risco hombres*, die den adel vertegenwoordigen; uit de voorstanders der steden en vlekken die bij de cortes stemgeregtigd zijn, en onder de leden der aijuntamientos (van den gemeenteraad) bij stembriefjes gekozen worden. *Kan men aan vergaderingen, welke uit deze drie bestanddeelen of standen des koningrijks niet mogten zijn zamengesteld, den naam van Spaansche cortes geven?*— Zeker niet; wijl slechts de even gemelde, sedert de vestiging van het koningrijk bestaan? *Kunnen de Koning en de cortes iemand van zijn eigendom of regt berooven?* —Zeker niet, want het regt, eenmaal verworven, duurt zoo lang, als de zaak, waarover het uitgeoefend wordt, en daar is geene aardsche magt, die een persoon van zijn regt berooven kan, zoo lang hij zich het genot daarvan niet gemaakt heeft. — *Ingeval het doenlijk was, dat de wettig bijeengeroepene cortes de wet der troonsopvolging herroepen of opheffen konden, zou dan zulk eene opheffing kunnen krenken de regten van personen, die voor dezelve geboren waren?* — Neen, vermits geene wet eene terugwerkende kracht heeft, en vermits dezelve derhalve alleen verpligtend kan wezen voor hen, die na derzelver afkondiging geboren zijn. En daarom geschiedde het ook, dat de cortes, ten tijde des Konings don *Sancho IV* vergaderd, dezen als den regtmagtigen opvolger van don *Alphonso X*, met de bijnaam *de Wijze*, verklaarden, wijl het wetboek, *las siete partidas* genaamd, wel onder *Alphonso's* regering, maar eerst na de geboorte van don *Sancho* zamengesteld was, en zelfs bijna eene geheele eeuw later, onder de regering van don *Alphonso XI*, afgekondigd werd. Bij deze gelegenheid verklaarden verder de cortes, dat men niet de zonen van den overledenen ouderen zoon, gelijk don *Alphonso X* zulks wilde, maar den broeder des onderen zoons, wijl hij den troon nader stond, de voorkeur geven moest: een grondregel, die, ten aanzien van don *Sancho IV*, ook gevolgd werd. — *Volgens dezen grondregel, en daar de infant don* Carlos *voor de bijeenroeping der cortes van 1789 geboren was, kon men denzelven alzoo niet berooven van zijn regt op den troon, na het overlijden van den koninklijken heer don* Ferdinand VII *dien God bewaren moge.* Dat is klaarblijkelijk, want al waren die cortes wettig geweest, hetwelk zij echter naar bovengemelde grondregels niet waren, zoo hadden altijd hunne besluiten slechts voor toekomstige tijden geldig kunnen worden. — *Derhalve zou de tegenwoordige souverein aan zijne oudste dochter, als princes van Asturie, den eed niet mogen doen afleggen?* — Ook dat is klaarblijkelijk; hij zou het evenmin naar regt, als naar geweten mogen doen. En ook de cortes mogen het niet toestaan, vermits daardoor eene overweldiging zou gepleegd worden, gelijk aan die, welke *Napoleon* zich in 1808 veroorloofd heeft; eene overweldiging, welke op het schier-eiland te gelijk eenen burgeroorlog en eenen oorlog met het buitenland zou moeten ten gevolge hebben, vermits de noordsche mogendheden eene zoo ergerlijke daad, welke de regten, bij den vrede van Utrecht gevestigd, zou vernietigen, niet onverschillig zouden kunnen aanzien. — *Mag de infant don* Carlos, *wanneer hij niet tegen geweten en pligt handelen wil, van de verdediging van zijn erkend regt afzien?* — Dat mag hij niet. Hij moet het verdedigen, niet alleen, om zich aan geen onregt tegen zijne zoons schuldig te maken, maar ook in het belang des koningrijks, hetwelk op zijne christelijke deugden, waarvan hij zoo vele openlijke bewijzen, inzonderheid bij het eerste misverstand met zijne schoonzuster, gegeven heeft, de hoop eener volkomene restauratie vestigt; eene restauratie, waardoor hetzelve uit den afgrond gered wordt, waarin het gestort is door die booswichten, die den Koning misleiden en hem beletten, zich onledig te houden met de regering des lands, hetwelk zoo groote opofferingen voor deszelfs bevrijding gedaan heeft. — *Wat moeten de Spanjaarden doen, wanneer men den infant van zijn troonregt zoekt te berooven?* — Het is hunne pligt, om hem beschermend bij te staan, en den Koning te onttrekken aan de onderworpenheid, waarin de vijanden van de godsdienst en van Spanje hem trachten vast te houden, die gezamenlijk als bezoldigde agenten van Frankrijk en Engeland werken, en overal hun goud uitdeelen, ten einde hunne onredelijke kuiperijen mogen gelukken, en onze gansche vernietiging voltooid worden. — *En wanneer de regering beveelt, om op de erkenning van de oudste dochter den eed af te leggen?* — De regering kan niemand zijn goed regt ontnemen, en de onderdanen zijn niet verpligt, om eenen onregtvaardigen eed te zweren. — *En wanneer men zulk eenen eed met geweld afdwingt?* — Een gedwongen eed heeft voor den inwendigen regterstoel des gewetens geene verbindende kracht: voor den uitwendigen regterstoel slechts zoo lang, als de dwingende magt bestaat. — Den 30sten April 1833.

Een gesprek in de Benedenwereld.

ALEXANDER DE GROOTE. KAREL DE XII. NAPOLEON. MERKURIUS.

Op zekeren tijd ontmoeteden de schimmen dezer drie overweldigers elkander, in een' der duistere gangen van hun verblijf; en, gelijk ons van goederhand is verzekerd, hielden zij aldaar het volgende gesprek:

ALEXANDER. Ziedaar mijne getrouwe spitsbroeders, die, even als ik, met onsterfelijken roem beladen, aan de bewoners der bovenwereld dierbaar zijn, en wier namen en heldendaden nimmer vergeten zullen worden, zoo lang de Geschiedenis hare gedenkstukken openbaart. Welkom, mijne vrienden! die mijne voetstappen eenmaal daar boven gedrukt hebt.

KAREL DE XII. Uwe voetstappen? Wij deden meer, eindeloos meer. Toen gij leefdet, en er nog geen buskruid of krijgstaktiek bestond, was elke zegepraal gemakkelijk. *Wij* hadden met *uw* tamelijk welgeoefend heir grootere overwinningen behaald. Gij hadt, denk ik, ook geen' onverzettelijken PETER tegenover u, en het viel in de *Indische* vlakten minder moeijelijk, een' hoop ongeoefende benden te verjagen, dan om op leven en dood bij *Pultawa* te strijden.

A. En gij, mijn Noordsche held! hebt eene treurige toepassing uwer krijgskunde gemaakt, door u zelven van het vaderland af te snijden, en op eenige honderd mijlen afstands — u te laten gevangen nemen! Is uw Koningrijk daardoor vergroot geworden?

K. En het uwe, mijn held? Waar is thans *Macedonië*, en welke ALEXANDER DE GROOTE heerscht daar?

ALEXANDER wendde zich ontevreden om, en, NAPOLEON ziende, hernam hij:

A. Misschien zult gij, ongelukkig Vorst! als onpartijdig scheidsman, onzen twist kunnen beslechten, en aanwijzen, wie onzer grooter held is geweest.

NAPOLEON. Gij zoudt beiden grooter mannen geweest zijn, indien gij bij de kunst van overwinnen ook de kunst om te heerschen verstaan hadt; maar daar ontbrak het u beiden aan.

A. En wat noemt gij, volgens de nieuwere theorie, de kunst om te heerschen? Ik weet nog zoo tamelijk goed, wat ARISTOTELES mij daaromtrent leerde; hij stelde onder anderen —

N. Met u verlof, wij hebben in de laatste eeuwen deftigen leermeester even min in de krijgskunst, als in de godgeleerdheid, noodig gehad. De zucht om te heerschen was u beiden, even als mij, ingeschapen; maar niet de kunst om te regeren — daartoe behoort genie.

A. Ik herinner mij, dit zonderlinge woord van de laatstaangekomene helden, geleerden en dichters meermalen gehoord te hebben; maar wat het beteekent, weet ik niet.

N. Om bijna almagtig heerscher over een gistend volk te worden, *Egypte* te buigen, *Europa* te kluisteren, en in het hart van *Rusland* door te dringen, — om dat naar eigene kracht en wil te doen, — daartoe behoort genie.

K. Maar, mijn goede Keizer! wanneer wij dezen laatsten geniestreek bij het vreeselijk fakkellicht van *Moskous* vlammen beschouwen, dan is het toch een zonderling genie!

N. Ziedaar uwe verblinding! het eigendom der gewone menschen. Gij berekent niet de krachtsontwikkeling, maar slechts den uitgang; zoo doen ook de Geschiedschrijvers. Intusschen, de nawereld zal altijd van mij moeten leeren, wat het is, om met wijsheid te heerschen.

A. Nu, wij willen eens hooren, wat gij daaronder verstaat.

N. Meester te zijn over aller gemoederen, van den hoogsten tot den laagsten, en bovenal het geloof op te wekken, dat de Vorst in zijne ondernemingen onfeilbaar is, en eindelijk, niettegenstaande de grootste beletselen, overwinnaar wordt.

K. En hoe hebt gij dat aangevangen?

N. Ik sloeg dien weg in, waarop gij ter halve wege bleeft staan: maar ik had ook geene *Zweden*, maar *Franschen*, die eeuwig overwinnen....

K. En als zij overwonnen zijn, eeuwig vlugten!

N. Uwe scherts is te plat; ik zoude bijna zeggen, te hyperboreïsch. Ik bid u, hoor mij met meer ernst aan! Ik beloofde gouden bergen; reikte aan allen het eermetaal uit, die voor den glans daarvan vatbaar waren: omgaf mij met Oostersche pracht: of, al het noodig was, werd ik weder zoo eenvoudig als mijn voorbeeld, FREDERIK DE GROOTE. Ik wist de geestdrift in lichtelaaije vlam te ontsteken. En eindelijk, mijne welgeschrevenene Bulletins! — het almagtige heirwoord: » NAPOLEON DE GROOTE gaat u voor!" dat alles.....

K. Hoe klonk u die naam in de ooren, gij onttroonde kluizenaar! op *St. Helena?*

N. Niet anders dan aan u het *Russisch* geschut bij *Pultawa.*

K. Ik streed op lijf en leven, met een handvol dappere mannen; maar gij —

N. Ik deed meer; ik zocht bij tijds een veilig heenkomen; mijn roem was gevestigd.

A. En dit is dan de groote kunst om te heerschen, volgens de latere begrippen, dat men, eens de afgod van een volk geworden, naderhand door datzelfde volk verlaten, verworpen, verjaagd wordt?

N. Goede vriend! ik was een uitspruitsel der groote omwenteling, en sedert dien tijd is alles omgewenteld, zelf het nationaal karakter mijns volks. De groote Keizer werd hun des te kleiner, toen hij eenmaal gevallen was. Het ware mogelijk beter voor mij en mijne gekroonde Broeders geweest, wanneer ik over *Zweden* of *Macedoniërs* geheerscht had; maar helaas! —

A. Zoo bemerk ik, dat het meestal zekere kunstgrepen waren, die u zoo hoog verhieven. Mijn wijze leermeester dacht hier anders over. Grootheid van ziel heeft ons Vorsten aan het volk eindeloos vaster. Gij herinnert u, hoe gelaten ik den gewaanden gifbeker aan de lippen bragt; gij herinnert u.....

N. Ook daaraan, mijn held, dat gij uwen CLITUS vermoorddet!

K. En gij uwen getrouwen *Mammeluk!*

N. Uit rampzaligen argwaan!

A. En ik uit rampzalige drift — wie is hier meer schuldig?

K. Nu, trouwens, een enkel menschenleven meer of min, wat zegt dat? Men kan zonder bloed en tranen niet vermaard worden!

N. Ik wenschte en beloofde duurzamen vrede; wanneer ik mijne overwinningen eenmaal zoude voltooid hebben.

A. Maar hooptet gij ook, dat dit eenmaal zou geschieden? Ik voor mij heb nimmer vrede gewenscht, zoo lang er nog eene plek lands te bedwingen was. Dat rampzalige bad, hetwelk mij te vroeg wegrukte! —

K. En ik wilde mijn rijk aan gene zijde van den *Donau* uitbreiden, ten minste eenige wingewesten daarbij voegen.

N. Die gij even zoo onfeilbaar moest verliezen, als ik mijn *Egypte* of de verwonnen *Duitsche* Staten.

A. Magtige helden! zoude men in de bovenwereld ons even zoo beoordeelen, als wij ons zelven hier beoordeelen? Het ware toch jammerlijk, als er van onze groote daden niets anders overbleef, dan de schaduwzijde. Ja! zal niet welligt, na verloop van eeuwen, de nieuwere wereldkaart even zoo min een *Frankrijk* of *Zweden* kunnen aantoonen, als thans mijn voormalig *Macedonië?*

K. Wilde waan! Zonder strijd en botsing der magten kan *Europa* niet meer bestaan; dit heb ik in mijnen tijd reeds bevroed, en de ondervinding leerde het ons allen. Wanneer de echt nationale geest slechts opgewekt blijft bij onze volken; wanneer welvaart zich vereenigt met eene geduchte houding en een leger in geestdrift ontstoken, dan zullen onze rijken blijven bestaan. De tijdvakken van PHILIPPUS en ALEXANDER zijn voorbij. Ja! wanneer op alle troonen de GUSTAVEN en OXENSTIERNEN regeren, dan komt de gouden eeuw, waarover ik een ernstig woord wisselde, toen ik den onsterfelijken LEIBNITZ bezocht, op mijnen zuidelijken togt.

N. Gij zoudt in een' anderen toon spreken, wanneer gij ooggetuige geweest waart van eene omwenteling, waar alles het onderst boven is gekeerd geworden; dan leert men de kracht van een volk kennen, neemt de kans waar, en stijgt om hoog als de adelaar.

K. Maar deze Koning der vogelen ziet somtijds de donderwolk niet, waaruit een bliksemstraal hem doet neêrtuimelen, juist dan, als hij de zon in het aangezigt stijgt. — NAPOLEON! ik had u het lot van eenen CESAR toegewenscht: maar eene Hoogere Magt, welke gij veracht en gehoond hebt, heeft u vreeselijk getuchtigd. Nog rusten duizend verwenschingen op uw hoofd; uw naam staat met bloed geschreven.

N. En de uwe?....

MERKURIUS. Welnu, mijne helden! hebt gij u in vrede kunnen verdragen in het Schimmenrijk? Uw gesprek was levendig, en menig jong Vorst, die zijnen PLUTARCHUS en SÉGUR gelezen heeft, zoude gaarne toegeluisterd hebben. Waarlijk! ik wenschte wel om uwent wil, dat ik uwe zielen voor eenigen tijd in de bovenwereld kon terugvoeren, opdat gij overtuigd kondt worden, dat de kunst om te heerschen voor u nog steeds een vraagstuk blijft.

De drie Schimmen. En waar zoudt gij ons heenvoeren, MERKURIUS?

M. Naar een klein, maar beroemd land, waar een Vorst aan het roer van den Staat is, die het onpartijdig nageslacht ver boven u zal plaatsen. Daar zoudt gij leeren, welke wonderen de wijsheid verrigt, wanneer zij zich paart aan standvastigheid en eene verlichte staatkunde; daar zoudt gij eene krachtsontwikkeling zien, die geen gevolg is eener wordende omwenteling, maar eener onverdoofbare vaderlandsliefde. Wanneer ik tot u spreek, mijne helden! van de zedelijke kracht eens volks, dan zult gij mij niet verstaan: maar van dat zalig gevoel des Vorsten zult gij mogelijk iets bevatten, wanneer ieder onderdaan zich aan den Monarch hecht, en goed en bloed opoffert, om zijne regten te behouden, en de Vorst, door zijne landgenooten, als een Vader geëerd, geacht, gehoorzaamd, bemind wordt.

A. Gij verhaalt ons daar een schoone droom!

K. Ik twijfel, of er in *Europa* een dergelijk voorbeeld te vinden zij.

N. En ik heb eene te juiste kennis der volken en Staten, om aan een dergelijk wondervolk, met zijnen Wonderkoning, geloof te slaan!

M. En ik kan mij uw ongeloof zeer goed verklaren. Gij waart beruchte mannen; maar u ontbrak die kalme, ongeschokte moed, dat godsdienstig vertrouwen, dat doordringend verstand, hetwelk thans bewonderd wordt, en namaals erkend zal worden, door het geschokt *Europa*. Ook stondt gij niet aan het hoofd van een volk, dat, onder rampen en oorlogen opgewassen, door eigene krachten zich ophief, en door tachtigjarige worsteling leerde overwinnen. — Maar ik wil uw gesprek niet verder storen. Gij wenscht den naam van den waarlijk grooten Vorst over het kleine land te weten: ik zal u denzelven zeggen, zoodra gij tot heldere en meer gevestigde begrippen gekomen zijt, waarin de kunst om te heerschen bestaat. Gij zoudt mij anders toch niet verstaan. Tot zoolang, vaartwel!

Mundus vult decipi,

OF

DE WERELD VOL KOOL.

Zag men niet dikwijls aardsche vorsten,
Te zwak van hoofd voor 't staatsbewind?
Of aan des gunstlings leiband loopen,
En met het spelen als een kind?,
Of hen die zelf den schepter zwaaiden;
En 't volk een rad voor de oogen draaiden?

Doorliep men 't hof dier opperheeren,
Zag men des hoovlings groot verstand,
Elk werd gevaar dat op dien bodem
Men de allerfijnste kooltjes plant;
En zij daarbij 't voordeeligst varen,
Die 't beste te bedriegen waren.

Aanschouwt het tal van Mavors zonen,
Den heldenstoet van ieder eeuw;
Zoo wel die liefst het kruid niet ruiken,
Als hen die vochten als een leeuw;
Zij weten 't zwaard zóó aan te gorden,
Dat 't menschdom vaak gefopt moet worden.

Is 't dus niet met de faculteiten
Altijd geweest en heden nog?
Schuilt onder de geleerde heeren,
Geen goede dosis van bedrog?
Hoe vaak hield men op hooge scholen
Collegie in de leer der kolen.

Zag men niet dikwijls op den kansel
Een Weleerwaardig Bijbeltolk
Met vromen ernst, in den geloove,
Zijn leer verkonden aan het volk;
Maar die, ten tempel uitgetreden,
Geen leeraar was van goede zeden?

Was er niet vaak een Doctor Juri
Die altijd uit het *corpus* sprak,
Schoon in zijn brein, na jaren studie,
Geen korrel regtsgeleerdheid stak;
En toch hem, die zijn beurs liet stroopen,
Kool voor *consulten* kon verkoopen?

En nu der Medicynen Doctor,
Het nakroost van Hippocrates!
Diens kunst geeft altijd troost en redding
Voor lijder en voor lijderes!
Maar zacht! — er is ook kaf in 't koren,
Kwakzalvers noemt men ook doctoren!

Een Apotheker kent zijn kruiden,
En werkt naar 't voorschrift dat hij heeft;
't Is *Recipé*, en 't kan niet missen
Dat hij de wereld 't hare geeft;
Toch zegt men van hen, 't is bijzonder!
Zij doen er van *Sint Anna* onder.

Ziet men Toonkunstnaars en Poëten,
Vooral den schilder in zijn bend;
Daar wordt in echte kool gehandeld,
Ja zelfs de koolplant ingeënt,
Apollo's kroost, liet men 't verrigten,
Het zou heel de aard uit 't zadel ligten!

Gaat men ter beurze en ziet den handel,
Zoo wel in *wezen* als in schijn,
Elk Koopman kunt ge in 't aanzigt lezen:
De wereld wil bedrogen zijn!
Hier speelt het menschdom met elkander,
Wijl de een verrijst, verdrinkt een ander.

De Bakker, Slagter, Distilleerder,
Fabriek, Trafiek, al wat ge wilt,
O! elk verdiept zich in zijn nering
En elk wordt op zijn beurt gevild:
Ziet hun bedrijf, hun ernst, hun grappen,
't Is dikwijls *Koolsop* dat ze tappen.

Doorloopt ge ook eens de huisgezinnen,
Hier vindt ge een wereld in het kleen,
De man, de vrouw, het kroost en boden,
Elk speelt met zijn behendigheên,
Hoe slim en aardig, plomp of schrander,
Hoe minzaam foppen zij elkander.

De man zegt: »Ik begeer den schepter!
»'k Ben vorst en heer in mijn gebied!"
Maar 't vrouwtje maakt hem tot minister;
De goede man bemerkt het niet.
En wil hij 't met geweld erlangen,
Een traantje maakt hem krijgsgevangen.

Maar is de vrouw niet al te puntig,
De man een looze en slimme kwant;
Dan moet zij voor zijn luimen bukken,
En toch heet zij het liefste pand;
't Is: »Dierbare ega! 'k min u teder!
»Maar buig u voor mijn wil ter neder."

De lieve kinders weten aardig
(Dit is reeds overoud bekend,)
Hunne oude luidjes op te ligten,
En te bedriegen zonder end.
't Zij groote of klein, 't zijn echte stroopers!
En groffe of fijne koolverkoopers.

Het dienstbaar deel der menschenwereld
Is ook geslepen in het vak.
Niets is er waarvan de ondervinding
Zoo luide en bij herhaling sprak.
'k Zou van de faam eene Echo wezen,
Wilde ik dit volkje een lesje lezen.

Dus alle stammen dezer aarde,
't Zij Franschen, Russen, Jut of Pool, (ten,
't Zij Christen, Heiden, Turk, 't zij Jood of Joodsgenoo-
't Zij Adel, Burger, Boer, 't zij Bedelaar of Grooten,
Ja allen handlen hier in kool;
't Is nog zoo als het was voor dezen:
De wereld wil bedrogen wezen!

MENGELINGEN.

HET PUNTDICHT EN DE KWITANTIE.

Vorst, schrijver, philosoof, poëet en muzijkant,
Vrijmetselaar, en zoo voorts. — »O!" roept het gansche land:
»Waar hij een *Christen* slechts, wij hadden onzen zin."
»Waar hij een *man* slechts!" is de wensch der Koningin.

Dit versje liep onder de regering van FREDERIK DEN GROOTEN in *Berlijn* rond, en werd den koning getoond, die, in plaats van een langwijlig geregtelijk onderzoek, een' korten weg nam om den schrijver te straffen, die hij uit inwendige overtuiging wist, niemand anders dan VOLTAIRE te kunnen zijn, welke toenmaals te *Berlijn* woonde.

Hij zond een' korporaal van het *lange* regiment naar hem toe, niet met eene rol papier of parkement, maar met een zeker instrument, dat in *Pruissen* en andere landen dient, om den soldaat de *militaire* wetten in te prenten.

De Pruissische held vond den dichter te huis, en meldde denzelven, dat hij op bijzonderen last van Z. M. kwam, om hem voor een puntdicht op zijnen koninklijken meester te beloonen

met dertig *priegels* op zijn' blooten rug. De arme wijsgeer, wel wetende, dat tegenstand vruchteloos zou zijn, en geene vertoogen gehoor zouden vinden, onderwierp zich zoo goedschiks als hem mogelijk was, opende vervolgens voor den onwelkomen gast de deur, en zeide hem beleefd vaarwel; doch deze, in plaats van te vertrekken, gaf hem met de koelbloedige kortheid van eenen Pruissischen *drilmeester* te kennen, dat de plegtigheid nog niet ten einde was, want dat de Monarch, dien hij de eer had te dienen, zich moest kunnen overtuigen, dat zijn last behoorlijk was ten uitvoer gebragt; — uit welken hoofde hij eene *kwitantie* verlangde. Ook hieraan moest VOLTAIRE zich onderwerpen: en de inhoud zijner erkentenis luidde als volgt: »Ontvangen « van de regterhand van KOENRAAD BACHOFF- « NER dertig rottingslagen op mijn' blooten « rug ter voldoening van een puntdicht op FREDERIK II., Koning van *Pruissen. Zegge* « 30. *Vive le Roi.*

(Get.) VOLTAIRE."

Dit geval werd eerst na VOLTAIRE's dood ruchtbaar, als wanneer de oude FRITS, in eene vrolijke bui, het *reçu* aan eenige begunstigde hovelingen vertoonde.

BIJDRAGE, OM DE NIEUWSTE WIJZE VAN PREDIKEN (namelijk in *Duitschland*) TE LEEREN KENNEN.

« Een zeker Predikant, die vóór niet langen tijd te ... gestorven is, liet zich over de vraag: « hoe het toch kwam, dat zoo weinige menschen bekeerd werden?" in dezer voege uit: « De mensch zit tot aan den hals toe in het water des verderfs. Aan den eenen oever is de heilige Geest bezig, om den ongelukkige er uit te helpen, en de mensch heft zich ook werkelijk tot aan de borst uit den modder op. Maar aan den tegenovergestelden oever, in het water, zit de duivel, en lokt en trekt hem gedurig aan weder terug. Gebeurt het nu desniettegenstaande, dat de mensch inderdaad poging doet, om zich geheel uit het water op te heffen, dan roept de duivel zijnen listigsten spitsbroeders toe: « degeen, die mij dezen deserteur weder terugbrengt, zal zijne ziel hebben." Nu gaat een der slimsten aan het werk, steekt den eenen zak vol met suikergebak en andere lekkernijen, en vult den anderen met velerlei speelgoed, fraaije poppen, violen en fluiten, sieraden en andere nietigheden. — Aan den eenen kant staat, zoo als reeds gezegd is, de heilige Geest, aan de overzijde de duivel. De laatste verzoekt hem in het begin met de lekkernijen, houdt ze den mensch toe, om hem te lokken en dan weder terug in het water te trekken. Ondertusschen biedt de mensch aan die verzoeking tegenstand, en weert zich dapper, om uit het water te springen. Maar nu vertoont de duivel het fraaije speelgoed en al die allerliefste aardigheden, die hij in den anderen zak draagt, de mooije poppen, enz. Hier tegen is de mensch niet bestand, grijpt er naar, wordt gedurig aan dieper naar beneden gelokt, en plotseling geeft de booze engel hem eenen flikschen schop, zoo dat hij geheel onder water raakt. De heilige Geest kan er nu niet meer aan doen. De ongelukkige ziel is eene prooi van den duivel."

« Zoo werd, nog niet lang geleden, in eene zeer groote stad gepredikt, en het getal der toehoorders was zeer aanmerkelijk."

GEBOORTE, STERFGEVALLEN, ENZ.

OVERLEDEN: 2 December 1833, Cathrina van Vincke, oud 70 jaren en 9 maanden. — Idem, Carel Willem Kamphuisen, oud circa 40 jaren. — 3 December, Abraham Fernandes, oud 41 jaren. — Idem, Pieter Heijmans, oud 54 jaren (Militair Hospitaal.) — 5 December, Sebastiaan Petit Jean Pommer Esschen, oud 23 jaren. — 9 December, Isak Moron, oud 42 jaren. — Idem, Henrij Louis Vincke, oud 33 jaren. — Idem, Grietje van de la Rose, oud 73 jaren en 7 maanden. — 10 December, Anthonij Simon Vigeland, oud 59 jaren, 6 maanden en 17 dagen. — Idem, Hendrik Jacobus Pool, oud 1 jaar en 5 maanden, zoon van Susanna Elisabeth Kenswill. — 11 December, Petronella Elisabeth van Bongers, oud ruim 63 jaren. — 13 December, David Nahar Mz., oud ruim 13 maanden, zoon van Moses Hesquioa Nahar. — Idem, Coba van Crodon. — 15 December, Johanna Cornelia Josephina van der Velden, oud circa 4 maanden, dochter van Susanna Maria Wakker. Idem, Geertruida Maria Lindt, oud 20 jaren, 9 maanden en 10 dagen. — 20 December, Charlotta Henrietta Sanches, oud 12 jaren, dochter van Geertruida Petronella Julisans. 22 December, Daniel Isak Jessurun, oud 56 jaren. — Idem, Hendrik Johannes van Eijck, oud 32 jaren, 6 maanden en 4 dagen. — Johan Fredrik Uhland, oud 76 jaren. — 24 December, Carel Jacobus François Klijnhans, oud 50 jaren. — Idem, Jan Dirk Klouzen, oud 58 jaren. 25 December, Susanna Elisabeth van Joost van Nieuw Amsterdam, oud naar gissing 70 jaren. — 27 December, Esther, oud 4 maanden en 1 dag, dochter van Joseph Abarbanel. — 28 December, Charlotte Bohland, geboren Schreiber, oud 39 jaren. — Idem, Nicolaas Carel van Assen, oud 7 dagen, zoon van Elisabeth Margaretha Kemper. 30 December, Johan Carel Steller, oud 23 jaren.

BURGELIJKE STAND. Gedurende de maand December jl., zijn alhier aan *Paramaribo* ingeschreven:

Geboren	van het	Mannelijk geslacht	. . . . . .	14.
»	»	» Vrouwelijk »	. . . . . .	8.
Overleden	»	» Mannelijk geslacht	. . . . . .	16.
»	»	» Vrouwelijk »	. . . . . .	10.
Gehuwde Paren.			. . . . . .	2.

—— Sedert primo tot en met den 5den Januarij, zijn ingeschreven, als:

BEVALLEN: Maria Henrietta Sabina Honing, geboren Gersom, *Dochter.* — Sara Wolff, geboren à Cohen, *Dochter.* Cornelia Everhardina Francina van Duchene, *Zoon.*

OVERLEDEN Johan Hendrik Greven, oud 71 jaren. Johannes van Marose, oud 44 jaren. — Lijdia van C. des Fommares, oud 81 jaren.

SCHEEPSTIJDINGEN.

UITGEKLAARD.

Den 25sten December 1833, het Nd. Am. Schip *Caroline*, Kapt. C. W. SWIFT, naar Gloucester; lading: 284 vaten Malassie.

Den 24sten, de Nd. Am. Brik *Mary en Eliza* Kapt. J. SAYWARD, naar Boston; lading: 134 vaten Malassie.

Den 2^{den} dezer, de Nd. Am. Brik *Helen*, Kapt. P. H. DAVISON, naar Wilmington; lading: 40 vaten Malassie.

Den 4^{den}, de Nd. Am. Brik *Juniper*, Kapt. J. CROSBY, naar Boston; lading: 172 vaten Malassie.

SCHEPEN IN LADING.

Naar Amsterdam:

Het snelzeilend gekoperd Fregatschip *de jonge Gerarda Cornelia*, Kapt. Boy Jansen. — Adres bij Gebr. Reyns. — Sluit 8 Januarij.

Het snelzeilend gekoperd Fregatschip *Anna Louisa*, Kapt. J. Kersjes de Jong. — Adres bij Gebr. Reyns. — Sluit 12 Januarij.

Het snelzeilend gekoperd Schoonerschip *de Jonge Evert*, Kapt. J. J. Kiers. — Adres bij J. L. Gellée. — Sluit 15 Januarij.

Het snelzeilend gekoperd Tweedeks Fregatschip *Wilhelmina en Maria*, Kapt. J. J. Bart. Adres bij J. L. Gellée. — Sluit medio Februarij. Biedt zijnen Bodem aan ter inlading van Koffij en tot overbrenging van Passagiers, zijnde deszelfs Kajuit daartoe zeer goed ingerigt.

Het Pruissisch gekoperd Fregatschip *Jason*, Kapt. J. Dahms. — Adres bij J. L. Gellée.

Het gezinkt Kofschip *de jonge Gerbrand*, Kapt. R. C. Jaski. — Adres bij J. L. Gellée. Sluit 15 Februarij. — Gemelde Bodem is goed ingerigt tot overbrenging van Passagiers.

Het snelzeilend gekoperd Tweedeks Fregatschip *de jonge Lodewijk Antonie*, Kapt. R. Tjebbes. Adres bij J. L. Gellée. — Sluit 1°. Februarij.

Het snelzeilend gekoperd Schoonerkof *Wilhelmina Frederica*, Kapt. J. H. Bodeman. — Adres bij Bothe & Fuchs. — Sluit p°. Februarij.

Het snelzeilend gekoperd Schoonerschip *Henriette*, Kapt. J. C. Willems. — Adres bij Bothe & Fuchs. — Sluit p°. Februarij.

Het snelzeilend gekoperd Tweedeks Schoonerschip *Edams Welvaren*, Kapt. H. Rolf. — Adres bij L. D. J. van Bommel. — Sluit p°. Febr.

Het snelzeilend gekoperd Tweedeks Fregatschip *Sophia Maria*, Kapt. G. L. Röpcrhoff. Adres bij L. D. J. van Bommel.

Naar Rotterdam:

Het snelzeilend gekoperd Fregatschip *Alexander*, Kapt. A. S. Casse. — Adres bij J. M. Samson.

Het snelzeilend gekoperd Fregatschip *Piet Hein*, Kapt. Wm. Turnbull. — Adres bij J. M. Samson.

Naar Gloucester:

De Nd. Am. Brik *Wolga*, Kapt. S. Sayward. Adres bij J. M. Samson.

De Nd. Am. Brik *Jane*, Kapt. F. J. Foster; Adres bij de Wed. van Praag.

Naar St. Thomas:

De Deensche Brik *Louisa Adelaide*, Kapt. C. S. Feilberg. — Adres bij den Kapitein aan Boord of bij M. M. Curiël.

ADVERTENTIEN.

Uitgaande Regten.

De *Administrateur van Financien*, brengt ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat de UITGAANDE REGTEN, der gedurende het *eerste kwartaal* dezes Jaars dezer Kolonie uit te voeren SUIKER, zullen geheven worden naar de prijs van (7) *Zeven Centen* per pond, *Amsterdamsch gewigt.*

Paramaribo den 8 Januarij 1834.

De Administrateur voornoemd,
CH. LEERS.

(536) Wekelijks te bekomen op de Plantaadje *Annaszorg*, 250 a 300 bossen boomrijpe BANANNEN. — Adres ten Kantore van

N. G. VLIER.

(589) **J. A. KLOPPERS,**

M^r. *SMID EN KOPERSLAGER.*

Recommandeert zich bij deze in de gunst van Heeren Planters en verdere Ingezetenen; belovende eene prompte en civiele bediening.

Paramaribo, 6 *Januarij* 1834.

Woonplaats: *Op den hoek van de Prinsen- en Hoogestraten.*

(562) **Js. JONGENEEL**

presenteert à contant te Koop aan: Oxhoofden extra beste TAFEL-WIJN, à *f* 100; en beste Alkmaarder GORT, à 14 Cents per pond, bij de 100 pond.

(591) ☞ WONDERSCHIJVEN, elk met 10 voorwerpen; onderscheidene soorten van fijn geplaatdrukte KUNSTPLATEN en TEEKENINGEN; differente soorten van SCHILDERIJEN, vervaardigd door de eerste meesters; VERFDOOZEN en PENSEELEN, zijn verkrijgbaar bij

F. EIJSBREKER.

(555) M. A. KEIJSER, zal Vrijdag op Vendu verkoopen: Provisien, nieuwe Stukgoederen, Eau de Cologne, Engelsch Schoensmeer, Aardewerk, Hollandsche Deelen, Marmeren Vloersteenen, Vloermatten, gepelde Gort, 2 zware Bullen en eenige Schapen.

(560) J. W. FUCHS en Echtgenoot, vertrekken naar Europa.

(553) De ondergeteekende is voornemens de Kolonie voor eenigen tijd te verlaten.

Paramaribo, 3 *Januarij* 1833.

G. J. LUGARD.

(552) J. F. DE ROOIJ is voornemens met deszelfs Echtgenoot en Kinderen, eene reize naar het Moederland te doen.

Paramaribo, 7 *Januarij* 1833.

(590) GT. BOTTJER vertrekt met Kapt. R. J. TJEBBES.

(598) De minderjarigen CHRISTIAAN en EDUARD VAN REES, zullen deze Kolonie verlaten.

Ter Drukkerij van FUCHS & C°.